

Dramatismul existențial

în Psalmi

PLAN

1. Introducere

2. Prezentarea dramatismului existențial

2.1. Izvorul dramatismului existențial

2.2. Elementele care definesc viața celui ce caută neîncetat

2.3. Finalul plin de dramatism al psalmistului

Dramatismul existențial în Psalmi

Psalmii reprezintă creația cea mai importantă a lui Tudor Arghezi. Majoritatea Psalmilor au fost publicați în Cuvinte potrivite care este cel mai însemnat volum publicat de poet.

În Psalmi poetul este însetat de absolut. El caută pe Dumnezeu, dovadă a certitudinii perfecțiunii. Este cuprins de îndoieli, își pierde răbdarea.

Din majoritatea Psalmilor publicați în Cuvinte potrivite reiese căutarea neîncetată, speranța între nădejde și îndoială, credință și tăgadă:

“Săgeata nopții zilnic vârful-și rupe
Și zilnic se-ntregește cu metal
Sufletul meu deschis ca șapte cupe
Așteaptă o ivire de cristal
Pe un ștergar cu brâie de lumină!”

Izvorul dramatismului existențial vine din această căutare perpetuă. Este drama celui nemulțumit cu mediocritatea, a celui ce se simte mărunț în fața forței supreme:

“O neliniștită patimă cerească
Brațul mi-l zvâcnește, sufletul mi-l arde
Vreau să pier în beznă și în putregai
Ne-ncercat de slavă, crâncen și scârbit
Și să nu se știe că mă desmierdai
Și că-n mine însuși tu vei fi trăit”.

Este redată truda celui veșnic nemulțumit: “mă muncesc din rădăcini și sânger”, “Și-mi simt sculate aripi de cocor”(Întoarcerea în țărână), “mă strecur în luptă / În umbra lunii albe, cu lancea naltă ruptă”(Cântare).

Elementele artistice definesc viața mediocră și frumusețea celui ce caută neîncetat: “noroii”, “umilință”, “noapte”- pe de o parte și “lumină”, “înălțimi”, “stele”, “cântec” pe de alta.

Astfel drumul în viață pare o zbatere neîncetată între urcare și coborâre, între victorie și înfrângere, între descoperire și neputința de a găsi esența, adevărul, pe însuși Dumnezeu: “Cârpi-voi pe-ntuneric mantaua vieții mele / Drept mulțumire ști-voi că cerurile reci, / Vor strecura prin găuri lumina unei stele”(Nehotărâre).

Poetul adoptă patru atitudini esențiale: umilință, laudă, ironie, revoltă și acuză.

Psalmistul apare ca o ființă îndurerată, chinuită, singuratică, asaltată de răutatea dușmanilor și furtuna patimilor, supus trecerii nemiloase a timpului.

Este caracterizat ca “gârbovit”, “chinuit”, cu “rănilor putrezite”, împresurat de rele, sărac și sărman, un “vas stricat”.

Poetul se vede “ca un copac pribeag uitat în câmpie”, “cu un fruct amar și cu frunziș țepos și aspru”, “sub cerurile goale, muncit din rădăcini și sângerând, rodind metale”, amintind de imaginea unui crucificat.

“Tare sunt singur, Doamne, și pieziș
Copac pribeag uitat în câmpie
Cu fruct amar și cu frunziș
Țepos și aspru-n îndârjire vie”

Poetul nu este un “vas stricat” ci un “tăciune” care arde încet, mistuit de patima cerească:

“Nici rugăciunea nu mi-e rugăciune
Nici omul meu nu-i poate, omenesc
Ard către tine-ncet ca un tăciune

Te caut mut, te-nchipui, te gândesc”.

Refuzat de cer și de oameni, psalmistul reface drama cristică a singurătății absolute, fără echivalent pe Pământ și în Cosmos:

“Opaitele nopții se-aprind la mii de poștii
Din țări de stele din ce în ce mai sus
Din fundul Mării Moarte până-n văpaia Cloștii
Nu-i nimenea nemernic și singur ca Isus”.

Este înconjurat de dușmani, ocolit de prieteni, părăsit de divinitate:

“Doamne, tu singur văd că mi-ai rămas...
Dar și tu văd că-ncepi glumi cu mine
Nu mai am suflet, nici inimă, nici glas
Îs buruiană. Sunt un mărăcine”.

Bibliografie

1. Lovinescu, Eugen, **Istoria literaturii române contemporane**, Editura Minerva, București, 1989.
2. Tudor Vianu, **Studii de stilistică**, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1968.
3. Tudor, Arghezi, **Poezii**, București, Editura Minerva, 1971